

ADVIES Nr. 2.186

Zitting van dinsdag 24 november 2020

Coronaviruscrisis - Verlenging van de geldigheidsduur van maaltijdcheques, ecocheques, ca-
deaucheques, sport- en cultuurcheques en consumptiecheques

x x x

3.131
3.138

A D V I E S Nr. 2.186

Onderwerp: Coronaviruscrisis - Verlenging van de geldigheidsduur van maaltijdcheques, ecocheques, cadeaucheques, sport- en cultuurcheques en consumptiecheques

De Raad heeft zich, in navolging van zijn advies nr. 2.161 van 8 april 2020, uit eigen beweging gebogen over de verlenging van de geldigheidsduur van maaltijdcheques, ecocheques, cadeaucheques, sport- en cultuurcheques en consumptiecheques, met een vervaldatum die het onmogelijk maakt of kan maken om ze op te gebruiken vóór die vervaldatum, wegens de tweede besmettingsgolf als gevolg van het coronavirus en de eruit voortvloeiende sluiting van bedrijven en handelszaken.

De Raad heeft aldus op 24 november 2020 het volgende eenparige advies uitgebracht.

x x x

ADVIES VAN DE NATIONALE ARBEIDSRAAD

I. CONTEXT EN WETTELIJK KADER

A. De Raad onderstreept vooraf dat de sociale gesprekspartners de initiatiefnemers zijn van het stelsel van de ecocheques door middel van de goedkeuring van het interprofessioneel akkoord van 22 december 2008 voor de periode 2009-2010 en het sluiten van de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 98 van 20 februari 2009 tot invoering van de ecocheques.

Hij heeft zich ook meermaals uitgesproken over maaltijdcheques, ecocheques, cadeaucheques en sport- en cultuurcheques.

B. Als gevolg van de gezondheidssituatie door het coronavirus en tegen die bijzonder moeilijke achtergrond, heeft de Raad zich tijdens de eerste besmettingsgolf een eerste keer uit eigen beweging gebogen over de kwestie van de verlenging van de geldigheid van maaltijdcheques, ecocheques, cadeaucheques en sport- en cultuurcheques met een vervaldatum die het onmogelijk maakte of kon maken om ze vóór die vervaldatum op te gebruiken. Aldus heeft de Raad op 8 april 2020 het advies nr. 2.161 uitgebracht.

Naar aanleiding van dat advies werd het koninklijk besluit van 20 mei 2020 tot wijziging van het koninklijk besluit van 28 november 1969 tot uitvoering van de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders houdende de verlenging van de geldigheidsduur van de maaltijdcheques, ecocheques, geschenkcheques en sport/cultuurcheques als gevolg van de COVID-19-pandemie, aangenomen.

Dat koninklijk besluit bepaalt overeenkomstig het voornoemde advies nr. 2.161 het volgende:

- de geldigheidsduur van cadeaucheques, maaltijdcheques en ecocheques die in maart, april, mei en juni 2020 aflopen, wordt met 6 maanden verlengd;
- de geldigheidsduur van sport- en cultuurcheques die op 30 september 2020 vervallen, wordt verlengd tot 31 december 2020.

- C. 1. De Raad constateert bovendien dat een koninklijk besluit van 15 juli 2020 een artikel 19 quinquies invoegt in het koninklijk besluit van 28 november 1969 tot uitvoering van de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders. Die bepaling voegt de consumptiecheque in, die geldig is tot 7 juni 2021. De wet van 31 juli 2020 tot wijziging van diverse bepalingen met het oog op de invoering van de elektronische consumptiecheques wijzigt met name artikel 19 quinquies van het voornoemde koninklijk besluit van 28 november 1969 onder meer om het toepassingsgebied betreffende de ondernemingen die die cheques mogen aanvaarden, uit te breiden.

De consumptiecheque kan enkel worden gebruikt:

- in de inrichtingen die ressorteren onder de horecasector;

of

- in de inrichtingen die behoren tot de culturele sector die zijn erkend, goedgekeurd of gesubsidieerd door de bevoegde overheid;

of

- in de sportverenigingen voor wie een federatie, erkend of gesubsidieerd door de gemeenschappen, bestaat of behoren tot een van de nationale federaties;

of

- de kleinhandelszaken die verplicht langer dan één maand gesloten zijn geweest en die, in de gelijktijdige fysieke aanwezigheid van de consument in de vestigingseenheid, goederen of diensten aanbieden aan de consument en voldoen aan de voorwaarden gesteld in artikel 15/1, § 1, van het Wetboek van vennootschappen (microvennootschappen).

2. De Raad constateert dat in het op de website van de eerste minister gepubliceerde perscommuniqué van 6 november 2020, een hele reeks verlengingen of nieuwe maatregelen voor sociaal-economische steun van de federale regering aangekondigd worden om de tweede golf van de gezondheids crisis van het coronavirus door te komen.

In punt 22 van dat perscommuniqué wordt de volgende maatregel voor werknemers vastgesteld: "Bijkomend budget van 13,07 miljoen euro voor consumptiecheques in de zorgsector en verlenging van de geldigheidsduur van consumptiecheques tot eind 2021".

D. De Raad constateert dat, in antwoord op de nieuwe grote besmettingsgolf als gevolg van het coronavirus, een ministerieel besluit van 18 oktober 2020 houdende dringende maatregelen om de verspreiding van het coronavirus COVID-19 te beperken, werd aangenomen, dat voorziet in de sluiting van horecaondernemingen (artikel 6, § 1).

Een nieuw ministerieel besluit van 28 oktober 2020, gewijzigd door een ministerieel besluit van 1 november 2020, voorziet ook in de sluiting van horecaondernemingen (artikel 6, § 1) maar ook van de inrichtingen of onderdelen van inrichtingen die behoren tot de culturele, feestelijke, sportieve, recreatieve en evenementensector (artikel 8, § 1) alsook van ondernemingen en verenigingen die goederen aanbieden aan consumenten, tenzij ze essentiële goederen aanbieden (artikel 8, § 2).

De Raad constateert dat in de overwegingen van het voornoemde ministerieel besluit van 28 oktober 2020 wordt bepaald dat om voor geharmoniseerde concurrentievoorwaarden tussen handelszaken te zorgen, zij die open mogen blijven omdat ze vooral essentiële goederen aan consumenten aanbieden, enkel die essentiële goederen mogen aanbieden. De andere in die handelszaken verkochte goederen moeten ontoegankelijk voor het publiek gemaakt worden.

Dit heeft tot gevolg dat om de tweede, nog ergere besmettingsgolf dan de eerste, te bestrijden, er een tweede lockdown is gekomen om de pandemie tegen te gaan, waarbij verschillende handelszaken en horecaondernemingen gesloten werden.

II. VRAAG TOT VERLENGING VAN DE GELDIGHEIDSDUUR VAN MAALTIJDCHEQUES, ECOCHEQUES, CADEAUCHEQUES, SPORT- EN CULTUURCHEQUES EN CONSUMPTIECHEQUES

A. Principes

1. De Raad constateert dat maaltijdcheques, ecocheques, cadeaucheques, sport- en cultuurcheques alsook consumptiecheques, telkens bedoeld zijn voor de aankoop van bepaalde goederen en diensten die hen eigen zijn en een beperkte en afzonderlijke geldigheidsduur hebben.

De Raad heeft een overzicht gemaakt van de verschillende geldigheidsduur van die cheques in een bijlage bij zijn voornoemd advies nr. 2.161; het is in dit advies overgenomen met een toevoeging betreffende de consumptiecheques. Die bijlage bevat de toepasselijke bepalingen inzake sociaal en fiscaal recht, met inbegrip van de administratieve instructies.

De Raad constateert dat, als gevolg van een nieuwe stijging van het aantal COVID-19-besmettingen, de regering een nieuwe maatregel voor lockdown en sluiting van een aantal handelsbedrijven en horecaondernemingen heeft genomen om de verspreiding van het virus tegen te gaan. Dit heeft ertoe geleid dat de horecasector (cafés en restaurants) gesloten werd vanaf 19 oktober en een groot aantal handelsbedrijven vanaf 29 oktober of 2 november 2020. De nieuwe toename van besmettingen heeft er bovendien toe geleid dat een aanzienlijk aantal ondernemingen hun activiteiten tijdelijk verminderd of zelfs stopgezet hebben.

Het ministerieel besluit van 1 november 2020 voorziet voorlopig voor de bovenvermelde sluiting 13 december 2020 als einddatum. Tegelijk is het duidelijk dat er in de maanden nadien ook nog zeer veel onzekerheid zal zijn. Dat heeft de regering er terecht toe gebracht een reeks begeleidende sociaaleconomische steunmaatregelen te verlengen tot 31 maart 2021, waaronder ook de tijdelijke werkloosheid wegens overmacht ingevolge de covid-19-crisis.

2. De Raad wijst erop dat bepaalde maaltijdcheques, ecocheques, cadeaucheques en sport- en cultuurchques, vanwege die nieuwe lockdown, bijgevolg niet of onmogelijk opgebruikt kunnen worden, gezien hun geldigheidsduur en de onzekere duur van de tweede besmettingsgolf en bijgevolg de nieuwe lockdown. Zoals werd aangegeven situeren de grootste moeilijkheden om de cheques te besteden zich in de sector van de horeca, de evenementensector, de cultuursector en de sport en in mindere mate in andere sectoren. Zonder uitstel van de termijnen voor de besteding van de cheques dreigt dit een verschuiving teweeg te brengen van het consumptiegedrag naar andere sectoren, hetgeen de reeds zwaar getroffen sectoren nog ernstiger zou treffen.

Hetzelfde geldt voor de consumptiecheques die momenteel op 7 juni 2021 vervallen.

B. Concrete voorstellen

1. De Raad is van oordeel dat de begunstigen van cheques toelaten om ze op te gebruiken en de ondernemingen toelaten om ze te aanvaarden, langer dan oorspronkelijk voorzien was, na afloop van de lockdownperiode, zoals tijdens de eerste lockdownperiode, grote voordelen inhoudt voor alle betrokken partijen:

- voor de begunstigen van die cheques: hun koopkracht wordt gevrijwaard;
- voor de handelaars en de ondernemingen: de herneming van hun activiteiten wordt gestimuleerd, wat ook bevorderlijk is voor de hele economie omdat de consumptie weer op gang komt doordat die cheques opgebruikt kunnen worden en gelet op het groot aantal sectoren waarin die cheques van toepassing zijn.

Bijgevolg vraagt hij dat de geldigheidsduur van die cheques wordt verlengd, zoals vermeld in de onderstaande punten 3, 4 en 5. Zo wil hij op de meest eenvoudige en eenvoudige manier een oplossing bieden, wat zorgt voor rechtszekerheid en effectief gebruik van de cheques waarvan de geldigheid verlengd wordt.

2. a. De Raad vraagt dat de regelgevende bepalingen en administratieve instructies, zowel op sociaal als fiscaal vlak, die zijn opgenomen in de bijlage bij dit advies, zo snel mogelijk worden aangepast, zoals hierna vermeld.

b. In dat verband constateert de Raad dat betreffende de verlenging van de geldigheidsduur van de cheques tijdens de eerste besmettingsgolf, de verordenende sociale bepalingen vastgesteld werden bij een voornoemd koninklijk besluit van 20 mei 2020. Hij wijst er evenwel op dat de instructies van de RSZ niet aangepast werden.

Hij constateert eveneens dat de noodzakelijke fiscale maatregelen en administratieve instructies op fiscaal vlak nog niet bepaald werden terwijl ze de noodzakelijke tegenhanger van het kader op sociaal gebied zijn. Hij vraagt dan ook dat die zo spoedig mogelijk aangenomen worden om iedere rechtsonzekerheid op fiscaal vlak te vermijden.

3. Voor maaltijdcheques, ecocheques, cadeaucheques

De Raad vraagt dat voor alle papieren en elektronische cheques (maaltijdcheques, ecocheques, cadeaucheques, met uitzondering van sport- en cultuurcheques en consumptiecheques) die verstrijken tussen 1 november 2020 en 31 maart 2021 inclus, onmiddellijk voorzien wordt in een nieuwe verlenging van 6 maanden.

4. Voor sport- en cultuurcheques

- a. De Raad wijst erop dat hij zich in zijn voornoemde advies nr. 2.161 uitspreekt over de verlenging van de geldigheidsduur van sport- en cultuurcheques, naar analogie met zijn vraag om de geldigheid van maaltijdcheques, ecocheques en cadeaucheques, te verlengen.
- b. Ter wille van dezelfde analogie vraagt de Raad dat de geldigheidsduur van sport- en cultuurcheques die op 30 september 2020 vervielen, en waarvan de geldigheidsduur tot 31 december 2020 verlengd werd, opnieuw tot 30 september 2021 verlengd wordt. Dit komt overeen met de uiterlijke datum van besteding voor de sport- en cultuurcheques die in 2020 worden uitgereikt.

5. Voor consumptiecheques

Aansluitend op de door de regering aangekondigde maatregel, aangehaald in punt I.C.2. hierboven, vraagt de Raad dat de geldigheidsduur van al die cheques van 7 juni 2021 tot 31 december 2021 verlengd wordt.

C. Informatiecampagne

De Raad drukt de wens uit dat de uitgevers in verband met de verlenging van de geldigheid van maaltijdcheques, ecocheques, cadeaucheques en sport- en cultuurcheques en consumptiecheques, andermaal een snelle en doeltreffende informatiecampagne op touw zouden zetten voor de begunstigen, hun werkgever en de handelaars en ondernemingen, zoals ze tijdens de eerste besmettingsgolf gedaan hebben.

WETTELIJK KADER BETREFFENDE DE GELDIGHEIDSDUUR VAN MAALTIJD-CHEQUES, ECOCHEQUES, CADEAUCHEQUES EN SPORT- EN CULTUURCHEQUES

I. VOOR ELEKTRONISCHE MAALTIJDCHEQUES

A. Behandeling inzake sociale zekerheid

1. Artikel 19 bis, § 2, 4°, van het koninklijk besluit van 28 november 1969 tot uitvoering van de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders, legt de geldigheidsduur van de elektronische maaltijdcheques vast op **12 maanden**.
2. De administratieve instructies van de RSZ herinneren eraan dat de geldigheidsduur van de elektronische maaltijdcheques **12 maanden** bedraagt:
<https://www.socialsecurity.be/employer/instructions/dmfa/nl/latest/instructions/salary/particularcases/lunchcheques/salaryfeatures.html>

B. Fiscale behandeling (bron: fisconet plus)

1. Volgens artikel 38, 25° van het WIB 92 zijn de voordelen die bestaan uit de tussenkomst van de werkgever of de onderneming in de elektronische maaltijdcheques, de sport/cultuurcheques of de ecocheques die beantwoorden aan de in artikel 38/1 van het WIB vermelde voorwaarden, vrijgesteld van belastingen.
2. Volgens dat artikel 38/1, §1, 1° van het WIB 92 is de tussenkomst van de werkgever of de onderneming in de elektronische maaltijdcheques vrijgesteld van belasting als die tegelijkertijd beantwoorden aan de in artikel 38/1, § 2 WIB bepaalde voorwaarden waaronder: **de maaltijdcheque vermeldt duidelijk dat zijn geldigheidsduur beperkt is tot twaalf maanden** (artikel 38/1, § 2, 4°).

II. VOOR DE ECOCHEQUES

A. Behandeling inzake sociale zekerheid

1. Artikel 19 quater, §2, 4°, lid 1 en lid 3 van het koninklijk besluit van 28 november 1969 tot uitvoering van de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders, legt de geldigheidsduur respectievelijk van de papieren en de elektronische ecocheques vast op **24 maanden**.

2. De administratieve instructies van de RSZ herinneren eraan dat de geldigheidsduur van zowel de papieren als de elektronische ecocheques **24 maanden** bedraagt: <https://www.socialsecurity.be/employer/instructions/dmfa/nl/latest/instructions/salar/y/particularcases/ecocheques.html>

B. Fiscale behandeling (bron: fisconet plus)

1. Volgens artikel 38, 25° van het WIB 92 zijn de voordelen die bestaan uit de tussenkomst van de werkgever of de onderneming in de elektronische maaltijdcheques, de sport/cultuurcheques of de ecocheques die beantwoorden aan de in artikel 38/1 van het WIB vermelde voorwaarden, vrijgesteld van belastingen.
2. Volgens dat artikel 38/1, § 1, 3° van het WIB 92 is de tussenkomst van de werkgever of de onderneming in de ecocheques zo vrijgesteld van belasting als die terzelfder tijd beantwoorden aan de in artikel 38/1, §4 WIB bepaalde voorwaarden, waaronder: **op de ecocheque staat duidelijk vermeld dat zijn geldigheid tot 24 maanden beperkt is, vanaf de datum van zijn terbeschikkingstelling aan de werknemer of de bedrijfsleider** (artikel 38/1, § 4, 4°).
3. Ter herinnering: voor de FOD Financiën dient voor de toepassing van de inkomstenbelasting rekening te worden gehouden met de datum van toekenning van de ecocheques en niet met het jaar waarop ze betrekking hebben (addendum van 1 oktober 2010 bij circulaire Ci.RH.242/604.311 (AOIF 47/2010) van 25 juni 2010).

III. VOOR DE SPORT/CULTUURCHEQUES

A. Behandeling inzake sociale zekerheid

1. Artikel 19 ter, § 2, 3° van het koninklijk besluit van 28 november 1969 tot uitvoering van de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders bepaalt dat op de sport/cultuurcheque duidelijk staat vermeld dat zijn **geldigheid tot 15 maanden beperkt is, van 1 juli van het jaar tot 30 september van het volgende jaar**.
2. De administratieve instructies van de RSZ herinneren eraan dat **de sport- en cultuurcheques een beperkte geldigheid tot 15 maanden hebben, van 1 juli van het jaar tot 30 september van het volgende jaar**: https://www.socialsecurity.be/employer/instructions/dmfa/nl/latest/instructions/salar/y/particularcases/culture_sportcheques.html

B. Fiscale behandeling (bron: fisconet plus)

1. Volgens artikel 38, 25° van het WIB 92 zijn de voordelen die bestaan uit de tussenkomst van de werkgever of de onderneming in de elektronische maaltijdcheques, de sport/cultuurcheques of de ecocheques die beantwoorden aan de in artikel 38/1 van het WIB vermelde voorwaarden, vrijgesteld van belastingen.
2. Volgens artikel 38/1, § 1, 2° van het WIB is de tussenkomst van de werkgever of de onderneming in de sport/cultuurcheques vrijgesteld van belasting als die sport/cultuurcheques tegelijkertijd beantwoorden aan de in artikel 38/1, §3 van het WIB bepaalde voorwaarden, waaronder: **op de sport/cultuurcheque staat duidelijk vermeld dat zijn geldigheid tot 15 maanden beperkt is, van 1 juli van het jaar tot 30 september van het volgende jaar** (artikel 38/1, § 3, 3°).

IV. VOOR CADEAUCHEQUES

A. Behandeling inzake sociale zekerheid

Artikel 19, § 2, 14°, laatste lid van het koninklijk besluit van 28 november 1969 tot uitvoering van de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders bepaalt dat die cheques een **beperkte looptijd** moeten hebben.

De administratieve instructies van de RSZ geven geen geldigheidsduur van de cadeaucheques aan:

<https://www.socialsecurity.be/employer/instructions/dmfa/nl/latest/instructions/salary/particularcases/giftcheques.html>

B. Fiscale behandeling (bron: fisconet plus)

Cadeaucheques zijn sociale voordelen die vrijgesteld zijn van belasting (artikel 38, § 1, lid 1, 11° van het WIB 92)

Volgens de circulaire nr. Ci.RH.242/554.090 (AOIF 28/2002) van 16 december 2002, punt C.d) moeten cadeaucheques "een beperkte looptijd" hebben.

De circulaire nr. Ci.RH.242/562.868 (AOIF 36/2004) van 15 september 2004 verduidelijkt dat de fiscale administratie van oordeel is dat met "beperkte looptijd" een looptijd van maximaal één jaar wordt beoogd.

V. VOOR CONSUMPTIECHEQUES

A. Behandeling inzake sociale zekerheid

1. Artikel 19 quinquies van het koninklijk besluit van 28 november 1969 tot uitvoering van de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders bepaalt dat consumptiecheques geldig zijn tot **7 juni 2021**.
2. De administratieve instructies van de RSZ wijzen er nogmaals op dat consumptiecheques geldig zijn tot **7 juni 2021**:
https://www.socialsecurity.be/employer/instructions/dmfa/fr/latest/instructions/salar_y/particularcases/consumption_cheques.html

B. Fiscale behandeling

Volgens de wet van 15 juli 2020 houdende diverse dringende fiscale bepalingen ten gevolge van de COVID-19 pandemie (CORONA III) is de consumptiecheque die overeenkomstig artikel 19 quinquies, § 2 van het koninklijk besluit van 28 november 1969 tot uitvoering van de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders, wordt toegekend, vrijgesteld van inkomstenbelastingen (artikel 7).

In diezelfde wet wordt bepaald dat de consumptiecheque als beroepskost wordt aangemerkt overeenkomstig artikel 49 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 (artikel 8).
